

N:o 20.

Ank. till Riksd. Kansli den 16 Mars 1880, kl. 2 e. m.

Lag-Utskottets Utlåtande, i anledning af väckt motion om stadgande rörande sättet för indrifvande af brandstodsbidrag från delegare i brandstodsbolag å landet.

Enär de å landet bildade brandstodsbolag, hvilka vore till stort gagn hvar inom sin ort, ansåges icke skola kunna bestå, i händelse bolagen nödgades att för indrifning af resterande brandstodsafgifter utverka utslag eller dom å hvarje särskild i sin betalningsskyldighet bristande delegare, men såväl på grund af andra förhållanden som särskildt 14 § i förordningen om nya utsökningslagens införande och hvad i afseende derå iakttagas skall den 10 Augusti 1877 tvekan kunde uppstå, hvilka bestämmelser numera vore i ämnet gällande, samt den ersättning, som enligt Kongl. cirkuläret den 14 Juli 1845 skulle tillgodokomma häradsskrifvare och kronofogdar, då på grund af samma cirkulär deras biträde vid uppbörden anlidades, syntes för bolagen betungande, har Herr *Aug. Petterson*, med hvilken Herrar *Anders Svensson*, *P. Pehrsson* och *Ola Månsson* instämt, uti en af Andra Kamraren till Lag-Utskottet remitterad motion, N:o 28, hemställt »att Riksdagen behagade för sin del besluta, antingen en förklaring i det syfte, att 14 § i 1877 års förordning om nya utsökningslagens införande får tillämpning jemväl å stadgande i reglemente för brandstodsbolag å landet, som Konungens Befallningshafvande fastställt, eller ock ett tillägg till 55 § nya utsökningslagen af innehåll, att utnät-

Bih. till Riksd. Prot. 1880. 7 Saml. 12 Häft.

ning må ske, ändå att betalningsskyldighet ej blifvit gäldenären ålagd för ifrågavarande afgifter, enligt distriktsvis uppgjorda restlängder, i den ordning nyssnämnda paragraf innehåller för utmätning af auktions fordran», men, om det ena eller andra af hvad motionärerne sålunda föreslagit skulle anses icke böra vinna bifall af den anledning, att de icke tilltrott sig framlägga till ordalydelsen fullständigt utarbetadt författningsförslag, »att Riksdagen ville besluta en underdånig skrifvelse till Kongl. Maj:t med anhållan, att Kongl. Maj:t måtte låta utarbeta och till nästkommande Riksdag framlägga förslag till endera af de lagförbättringar, motionärerne ifrågasatt».

Den fråga, å hvilken motionärerne sålunda fäst uppmärksamhet, synes Utskottet af en sådan uppmärksamhet väl förtjent. Brandstodsföreningarne å landet främja otvifvelaktigt ett allmännyttigt ändamål, och det kan därför icke vara annat än önskvärdt, att deras verksamhet af lagstiftningen underlättas.

I förevarande ämne stadgade och det af motionärerne jemväl åberopade Kongl. cirkuläret till Konungens Befallningshafvande i länen den 14 Juli 1845, att, derest direktion för brandstodsbolag, *som vore af Kongl. Maj:t stadfästadt*, före den 1 Augusti låte tillställa vederbörande härads-skrifvare inom länet debiteringslängd å hvarje bolagsmans bidrag till brandskadeersättning och omkostnader för bolagets förvaltning, det skulle åligga häradsskrifvaren att på de vanliga debetsedlarne å utskylderna till kronan uppföra bolagsmännens bidrag, derefter kronofogden borde ombesörja medlens indrifvande och nedsättning i länets ränteri samtidigt med kronans uppbörd och under enahanda ansvar; och skulle desse tjenstemän vara berättigade att härför såsom arvode åtnjuta, för en uppbörd af till och med 1,000 Rdr, tre procent, och sedermera för det belopp, hvarmed uppbörden öfverstege nämnda summa till och med ett uppbördsbelopp af 2,000 Rdr, två procent, samt för hvad som utöfver 2,000 Rdr debiterades och uppbures, en procent, hvilken ersättning vid medlens leverering skulle afdragas samt delas lika emellan kronofogden och häradsskrifvaren.

Häraf synes och böra följa, att, derest bolagen föredroge att genom sina egne tjenstemän eller genom utgreningar af sin egen styrelse, såsom distrikt- eller sockne-komitéer, i allmänhet uppbära de årliga bidragen från delegarne, de dock skulle ega rätt att få de resterande afgifterna uppburne på sätt cirkuläret närmare omförmäler, allenast restlängden inom föreskrifven tid aflemnades till häradsskrifvaren.

Sedan emellertid genom Kongl. kungörelsen angående vissa ändrin-

gar i gällande landshöfdingeinstruktion den 22 Mars 1861 Konungens Befallningshafvande förklarats ega att, efter vederbörandes hörande, pröfva och, såvidt med lag och laga stadgar vore förenligt, fastställa förslag till reglementen för särskilda, genom menighetsföreningar tillkomna stiftelser på landet, äfven om de afsåge hela länet, har tvekan påstått, huruvida den i 1845 års cirkulär lemnade rättighet att för indrifning af resterande bidrag anlita vederbörande statens tjenstemän skulle tillkomma äfven de brandstodsbolag, som fått sina reglementen fastställda, ej af Kongl. Maj:t, utan på grund af ofvan nämnda kungörelse, af Konungens vederbörande Befallningshafvande, och enligt hvad för Utskottet uppgifvits, har i detta afseende i olika län olika förfarits.

De af Konungens Befallningshafvande fastställda brandstodsbolag hafva emellertid i ett och annat län haft en annan utväg för sig öppen, i det att vederbörande Konungens Befallningshafvande efter af dem begärd handräckning att hos de restskyldige särskildt inom hvarje distrikt utbekomma oguldna bidrag, meddelat sådan vilkorlig utmättningsresolution, hvarom förordningen den 10 Juni 1841 i fråga om inrop af varor å offentlig auktion förmåler.

Från och med nya utsökningslagens införande har denna praxis, om hvars lagenlighet rättmätiga tvifvelsmål synes äfven dessförinnan kunnat uppstå, ansetts icke vidare böra brandstodsbolagen medgifvas, och Utskottet kan för sin del icke heller tillstyrka ett för den nuvarande 55 § i Utsökningslagen så främmande tillägg, som motionärerne i sitt andra alternativ föreslagit.

Deremot synes den i motionärernes första alternativ afsedda utväg för indrifning af resterande brandstodsafgifter kunna utan olägenhet vinnas, om deras uttagande finge ske i enahanda ordning, som är gällande för indrifning af resterande kommunalutskylder. Skulle åter betänkligheter möta för ett slikt medgifvande, bör det icke förbises, att 14 § i förordningen om nya utsökningslagens införande och hvad i afseende derå iakttagas skall jemväl innehåller, att om utmätning utan dom eller utslag för *utskylder, allmänna afgifter eller annat dylikt* skall gälla hvad redan är eller framdeles varder stadgadt. Häraf vill det väl synas antagligt, att 1845 års cirkulär fortfarande är gällande beträffande uppbörd af brandstodsmedel, men då den med anledning af nya utsökningslagens införande utfärdade förordningen angående förändrade föreskrifter om utmätning för krono- eller kommunalutskylder, allmänna afgifter, m. m. den 12 Juli 1878, som innefattar närmare föreskrifter om sättet för verkställande af

utmätning för indrifning af, bland annat, ej mindre kommunalutskylder än de för särskilda inrättningar eller ändamål bestämda afgifter, hvilka enligt gifna stadganden af kronofogde eller städernas uppbördsmän uppbäras och redovisas, och af sådana afgifter, för hvilka enligt särskilda af Kongl. Maj:t för allmänna kassor och inrättningar fastställda reglementen utmätning må ega rum utan föregående dom eller utslag, i 12 § stadgar, att kronofogde, stadsfogde eller magistrat icke skola för indrifning af de för särskilda inrättningar eller ändamål bestämda afgifter, hvilka enligt gifna stadganden skola af dem uppbäras och redovisas, njuta annan ersättning än den andel i stämmoböter eller andra afgifter för underlåten likvid, som kan vara medgifven, hvaremot vid utmätning för annan afgift, som i förordningen afses, utmättingsförrättaren eger att hos den, som undergår utmätningen, uttaga enahanda ersättning, som för utmättingsförrättningar i enskilda mål är stadgad, synes tvekan med skäl kunna uppstå, huruvida genom nämnda stadgande någon ändring bör anses hafva egt rum i fråga om den genom Kongl. cirkuläret den 14 Juli 1845 bestämda uppbördsprovisionen.

Beträffande åter indrifningen af resterande kommunalutskylder, innehåller § 5 i nyss åberopade förordning af den 12 Juli 1878, att »å dylika utskylder skall till uppbörds mannen aflemnas restlängd, upptagande den skattskyldiges namn och hemvist, beloppet af oguldna utskylder och afgifter samt de stämmoböter eller andra afgifter för underlåten likvid, som må af den skattskyldige uttagas, och skall restlängden tillika innehålla en särskild kolumn för anteckning af medel, som influtit, eller af hinder, som mött.»

Enligt Utskottets åsigt skulle största lättnad blifva åt nu ifrågavarande brandstodsbolag eller föreningar beredd, om för indrifning af deras resterande bidrag finge följas samma ordning som för uttagande af kommunalutskylder är stadgad; men Utskottet antager dock, att i sådant fall några bestämmelser böra meddelas, så att icke utan särskild ompröfning detta uppbördssätt jemväl komme att begagnas för de brandstodsföreningar, som i en del landsorter lära finnas ordnade socknevis eller eljest med så ringa omfattning, att formerna för deras förvaltning och räkenskapsföring möjligen icke innebära den fulla trygghet för restlängdernas noggranna och behöriga upprättande, att deri upptagna resterande afgifter skäligen böra vara utmätningsgilda. Det är jemväl af icke ringa vikt för många af de större brandstodsföreningarna att få undanröjd den nu förefintliga, ofvan antydda ovissheten, om 1845 års cirkulär för deras uppbörd må tillämpas. Utskottet får därför med anledning af förevarande motion hemställa,

att Riksdagen ville i underdånig skrifvelse till Kongl. Maj:t anhålla, det tacktes Kongl. Maj:t *dels* taga i nådigt öfvervägande, om och under hvilka villkor det må kunna i allmänhet medgifvas brandstodsbolag eller brandstodsförening å landet, att uppbörd af resterande afgifter eller bidrag får ske i enahanda ordning, som är stadgad för indrifning af resterande kommunalutskylder, men, om hinder för slik tillåtelse ansåges möta, då i nåder förklara, att hvad Kongl. cirkuläret den 14 Juli 1845 innehåller om uppbörd af brandstodsbolagsmäns bidrag i allmänhet, samt om uppbördsersättning till vederbörande statens tjenstemän äfven skall gälla, när fråga uppstår om indrifning allenast af resterande afgifter till dylika bolag, — *dels ock* i nåder förordna, att hvad nyss nämnda cirkulär innehåller beträffande uppbörd af afgifter till de brandstodsbolag å landet, som å sina reglementen erhållit Kongl. Maj:ts stadfästelse, skall vara tillämpligt jemväl å dylika bolag, hvilka erhållit fastställelse å sina reglementen af vederbörande Konungens Befallningshåfvande.

Stockholm den 16 Mars 1880.

På Lag-Utskottets vägnar:

G. LAGERSTRÅLE.

Herrar *Lindgren*, *Torpadie* och *H. A. Widmark* hafva begärt få här antecknad, att de icke inom Utskottet deltagit i ärendets behandling.
